

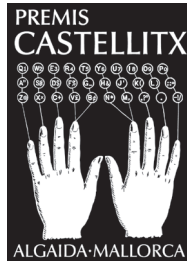
Concepció Coll Hevia

La ferida del temps

*Rosa d'Or de la Pau de Narració Curta
Certamen Literari de Castellitx*

ALGAIDA, 1991

Col·lecció Binària · Premis Castellitx · PC-1991-N-R-0091-0060

© del text: Concepció Coll Hevia

© de l'edició: Ajuntament d'Algaida, 2013

Coberta, maquetació i disseny de la col·lecció: Bartomeu Salas Mascaró

Coordinació editorial: Bartomeu Salas Mascaró

Ajuntament d'Algaida

C/ del Rei, 6 · 07210 Algaida (Illes Balears)

Tel.: 971 12 50 76 · 971 66 56 79

ajuntament@ajalgaida.net

premiscastellitx@ajalgaida.net

biblioteca@ajalgaida.net

www.ajalgaida.net

Queden totalment prohibides, sense l'autorització per escrit dels titulars del copyright, qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació, total o parcial, d'aquesta obra.

Concepció Coll Hevia

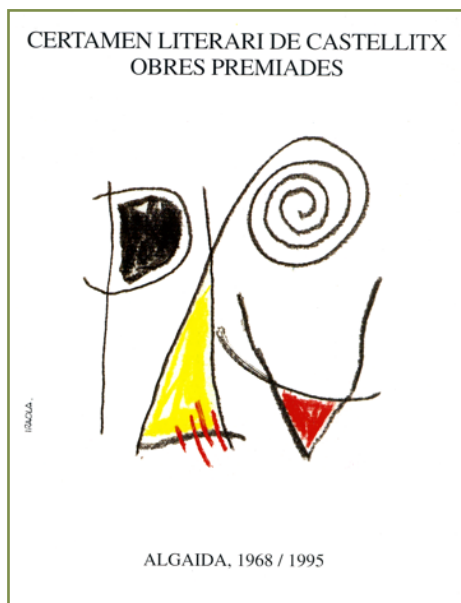
La ferida del temps

*Rosa d'Or de la Pau de Narració Curta
Certamen Literari de Castellitx*

ALGAIDA, 1991

L'any 1991 el Certamen Literari es convocà sota la denominació *XV Certamen de Poesia i Prosa i el XIII Concurs de Poesia Popular (Glosats) amb motiu de la Festa de Santa Maria de la Pau de Castellitx*. El Jurat va estar format pels senyors Josep Maria Llompart, Gabriel Janer Manila i Llorenç Capellà Fornés.

La narració *La ferida del temps* de Concepció Coll Hevia fou publicada per primera vegada al recull *Certamen Literari de Castellitx. Obres premiades 1968/1995* (Algaida: Ajuntament d'Algaida, 1995).

La il·lustració de la coberta del volum que recull les obres guardonades als Premis Castellitx entre el 1968 i el 1995 és de Paco Iraola.

La ferida del temps

QUAN AINA OBRÍ LA PORTA de la cafeteria, sentí un tremoleret intern que li pujava al llarg del braç, però no es deturà i entrà sense vacil·lació, dirigint-se a una taula que era buida, prop de la finestra, i s'assegué, traient-se l'abric. El cafè no estava gaire ple, cosa estranya en aquell hora-baixa gris i plujós de l'hivern. Feia fred a fora, però aquí s'estava bé, la temperatura era càlida i agradable i Aina se sentí reconfortada, encara que sols exteriorment... Per dintre continuava tenint aquella mescla de curiositat i ensurt, i també de temor, com si el que estava a punt de fer fos alguna cosa reprobable... I no ho era. Ella era lliure de fer el que volgués i no hi havia per què recriminar-se, però a desgrat d'aquestes reflexions se sentia com una intrusa dins de si mateixa, com una estranya que hagués pres la seva pròpia aparença i que estigués asseguda allà per observar el que passava al seu voltant; com si uns ulls que no fossin els seus l'estiguessin mirant dins el mirall on es reflectia la seva imatge. Però sí, era ella, Aina, una senyora ben conservada, un poc grasseta, amb el rostre encara fresc i amb la pell estirada... No, no pareixia que hagués complert els cinquanta-cinc anys, potser perquè la popa que li sobrava a altres bandes del cos, li mantenia fora les arrugues de la cara, bé i discretament maquillada, apareixia plena d'una serena i madura bellesa que encara feia goig, i això li agradava. «Deu ser l'etern femení», es digué.

Apartà l'esguard del mirall, pensant que la senyora que es veia dins ell no estava malament del tot, ni representava l'edat que tenia. Duia els ca-

bells rossos ben pentinats i anava ben vestida. Havia anat a la perruqueria i havia triat amb molta cura el vestit; es decidí pel conjunt blau marí, que tothom li deia que la feia més primeta. S'havia calçat unes sabates de tacó alt, i això que la cansaven molt, perquè li estilitzaven les cames, un poc més gruixades del que a ella li hauria agradat. Mai no li havien agradat les seves cames, ni quan era jove i ben primeta, sempre les havia trobat mal fetes i massa fermes, però això no havia llevat gaire encant a la seva juvenesa... Sí, de joveneta, havia estat bastant bé, i encara ara, ningú hauria dit que tengués passada ben bé la cinquantena.

El cambrer li preguntà què volia prendre i ella li respongué que unes torrades amb mantega i un cafè amb llet. Mentre esperava mirà per la finestra, al carrer... Encara no el veia. Era prest; havia arribat més d'un quart abans d'hora. Ho havia fet a posta; volia tenir temps de tranquil·litzar-se un poc i provar de fer callar el tumult de sensacions que trontollaven dins el seu cor, sense aconseguir-ho. No sabia bé què era allò que sentia, però els sentiments més dispersos se li embolcallaven a l'ànima i ella no podia treure'n res en clar. Obrí la bossa i tragué la carta per llegir-la novament, i després de fer-ho es quedà pensativa, evocant els anys, quasi d'infantesa, que aquella lectura li havia duit al pensament.

Es recordà nítidament amb l'uniforme del col·legi, negre, paletjat, amb coll blanc i un cinturó amb sivella d'argent que tenia gravat l'escut del col·legi. Duent aquest uniforme, ella, amb quinze anys, havia conegut en Gabriel, una tarda pel passeig del Born... Sí, es recordava a si mateixa amb els cabells llargs, que recollia amb un monyo al clatell, rosseta, alta, però quasi una nina; i també el recordava a ell, que en tenia devuit i era alt, ros i ben plantat... Recordava l'impacte que va fer al seu cor innocent d'allota incipient... S'enamoraren. Amb tota la ingenuïtat dels seus pocs anys i de la seva inexperiència, però fou un amor amb força sobresalts i ple d'episodis angoixosos, puix que els pares no la volien deixar sortir amb ell perquè la trobaven massa jove. Llavors els pares eren molt estrictes, no com ara que els fills comanden. Aquesta circumstància va originar una rancúnia, per part d'en Gabriel, vers els pares d'Aina, la qual cosa li proporcionà molts de disgusts. Foren temps de sofriment que la marcaren d'una manera forta i traumàtica, durant els quals havien recorregut a tots els subterfugis per poder veure's ni que fos per

uns pocs instants... Però arribà un dia que es cansaren d'aquella lluita i l'amor, ple d'ansietat, no va ésser suficient per superar tantes dificultats, i ell es va sentir fart d'esperar-la debades, i començà a beure i anar amb companys que no li convenien gens. La seva relació es deteriorà, i aquell amor que havia imaginat tan bell, que havia idealitzat tant, degenerà en una carrera d'obstacles que cada dia havia de vèncer... Van ser uns anys dissortats amb qualque engruna de felicitat, que prest se fonia davant els nous entrebancs que sorgien contínuament; i quan, a la fi, els pares la varen deixar tranquil·la, ja era massa tard. Gabriel havia canviat molt, ja no era l'al·lot enamorat que l'esperava hores només per estar una estoneta junts, que l'acompanyava al col·legi d'amagat, ple de joia i d'esperances per al futur... S'havia tornat agressiu, sempre amb retrets que fer-li; ara no era gens puntual, ara era ella la que esperava llargues estones, i quan compareixia, sempre amb dues copes de més, les discussions no paraven. Ella aguantà fins que se'n va cansar... I tot acabà amb un regust amarg i melangiós. Un trist final per tants de somnis compartits i tantes illusions edificades al voltant de la confiança i l'estimació que es tenien, però que no va ésser capaç de superar la murada d'obstacles que s'hi oposaven... Va ser el seu primer amor, el primer sofriment i el primer desengany i li ensenyà a viure.

El cambrer li dugué el que havia encarregat, i Aina, lentament, començà a posar mantega a les torrades. Tornà a mirar pels vidres; ell no venia, encara era prest. O potser se n'havia penedit i no vendria? I si no es coneixien? Feia tants anys que no es veien!

Bé. La vida havia passat. Aina es casà i tengué quatre fills que ja eren casats; tenia cinc néts i feia més de tres anys que era viuda. Havia plorat molt el seu home, però el temps l'havia agombolada i havia eixugat les seves llàgrimes... El temps no perdona cap ferida, consola i fa oblidar. No és que ella l'hagués oblidat, però ja no sentia aquell dolor viu i sagnant quan pensava en ell. Vivia tota sola, veia els seus fills i néts amb molta freqüència, mes tenia la vida ben estructurada, i un grup d'amigues, amb elles anava a conferències, actes culturals i altres activitats que li omplien els dies; endemés tenia la música, la clàssica s'entén, que l'acompanyava sovint i la feia gaudir profundament. La seva vida era tranquil·la, reposada, sense grans esdeveniments ni grans esperan-

ces, però almenys tenia una agradable rutina, la qual feia molts de mesos que res no l'alterava. La juvenesa era molt lluny, i aquell Gabriel de la seva adolescència era un record un poc amarg que a vegades li venia al pensament. Sabia que s'havia casat i que la dona morí prest, deixant-li dos fills. També sabia que els somnis que ell tenia de ser capità de vaixell i recórrer el món havien esdevingut reduïts a seure darrera una màquina d'escriure en una oficina d'assegurances. Tot molt prosaic i vulgar. Qualque vegada l'havia vist pel carrer, però darrerament no sabia el que s'havia fet d'ell. I ara, de sobte, havia rebut aquella carta desconcertant. Era d'en Gabriel, li deia que la volia veure, que per favor no desatengués la seva súplica, que per ell era important... L'esperaria a aquest cafè, a tal dia i a tal hora, que era avui a les set.

Aina romangué tan astorada que a penes ho podia creure. En principi va pensar: «no hi aniré». Però llavors li entrà una mena de curiositat per aclarir el que volia després de tants anys, i a poc a poc va fer-se a la idea d'acudir a la cita, de recordar tantes coses passades de llur joventut, i al mateix temps començà a sentir-se desassossegada, amb un temor indefinit, una inquietud emboirada, que la feia sentir-se malament. De què tenia por? No ho sabia. ¿Per ventura dels fills, de les seves amigues, del que dirien si ho sabessin? Una senyora major acudint a una cita com si tengués vint anys... Aina sabia que no era aquest el motiu, però continuava sentint quelcom incòmode a dintre seu.

Ara, mentre seia al cafè que s'anava omplint, entre la remor de les converses, sentia augmentar aquell temor. Es va mirar de bell nou al mirall... I de sobte compregué la causa. Tenia por de trobar-se amb Gabriel, por d'ella mateixa, de parèixer-li vella i grassa i arrugada, d'oferir-li una imatge trastocada, ridícula, com una caricatura de la joveneta que ell devia recordar... Sí, aquesta era la seva por. La idea era un poc beneïta, però li havia passat tota una vida per damunt. Estava canviada i tenia por del seu judici.

Guaitant-se en el mirall, ara no es trobà com abans. Pareixia que amb uns minuts havia engreixat més, que els seus ulls no tenien brillantor i els cabells eren de color de fregall; el conjunt blau marí ni l'aprimava ni l'afavoria; les cames, malgrat els tacons alts, eren com mai, gruixades i mal garbades... Es va veure horrible. Amb un impuls dels seus s'aixecà

de la cadira per fugir de la figura del mirall, però una veu la immobilitzà tot de cop.

—Aina...

Es girà i, el va veure davant ella... Sí, aquell home era en Gabriel, un Gabriel desconegut que li allargava la mà. Només va encertar a dir:

—Gabriel...

De sobte tota la por li havia fuit, recobrant la confiança en ella mateixa. S'havien assegut i Aina el mirava un poc commoguda, sense gosar torbar el silenci que s'havia alçat entre ambdós; amb una mirada ràpida Aina havia vist els estralls que el temps havia fet en ell; encara guardava una aparença esvelta, però sols era aparença. Fixant-s'hi bé, va veure que duia l'esquena un poc ajupida, com si quelcom li pesàs massa, i els cabells que havien estat tan rossos, eren quasi blancs, sobretot a les polseres; l'ample front era ple d'arrugues i els ulls de color de mel que recordava eren boirosos i entelats rere el vidre de les ulleres, però l'esguardava amb admiració.

—Tot d'una t'he conegut. Estàs esplèndida, de veres.

Ella no va voler mentir dient-li cosa semblant i només va a encertar a dir:

—I tu, que tal estàs, Gabriel?

—Jo... ja veus, un desastre.

Hi va haver uns instants un poc violents, uns instants de silenci, en què cap dels dos no sabia què dir... Llavors en Gabriel li va prendre la mà.

—Te vull dar les gràcies per haver vingut, Aina. Tenia por que no venguessis.

—He vingut per curiositat. Volia saber què volies de mi.

—I m'has fet feliç. ¡Feia tan de temps que volia veure't!

—I per què, Gabriel? Han passat tants anys sense saber un de l'altre! Per què, doncs, has volgut veure'm?

Gabriel va romandre callat. Mirà per la finestra sense veure res. La fosca era ja al carrer, però ell no mirava la fosca, ni la llum de les faroles, ni els arbres un poc més enfora... Ell mirava més enllà de tot això, vers un punt invisible que potser sols era a la seva ment... Ella respectà aquella pausa sense retirar la mà, que en Gabriel li retenia.

—Te diré per què he volgut veure't, Aina. Tu sempre has estat un bell record que he guardat dins mi. No et diré que sempre t'he estimat, seria mentida; vaig estimar molt la meva dona, però no t'he oblidat mai, sempre has estat una bella pàgina de la meva vida, la primera pàgina d'amor, i això no s'oblida mai... Ens vàrem haver de separar, coses que passen... No don la culpa a ningú, sols a mi mateix... Et vaig fallar, Aina.

—O jo a tu, Gabriel. Estàvem cansats de lluitar i érem massa joves.

—Te vaig estimar molt, Aina...

—Jo també, Gabriel. Però, per què recordar-ho? Tot ja és mort.

—Sí, tot ja és mort. La vida ho ha matat. La vida tot ho mata.

—Per què dius això? La vida pot ésser molt bella.

—No per a mi, Aina. He vingut a acomiadar-me. Me'n vaig. Tu ets una de les persones que volia veure abans de partir. Com el darrer desig d'un condemnat...

—D'un condemnat? No t'entenc. On te'n vas, Gabriel, de viatge?

Ell somrigué un poc tristament.

—Sí, un viatge molt llarg... Tenc un càncer, Aina, no em queda gaire temps de viure.

Ella quedà esglaiada.

—Déu meu! Un càncer! No es pot operar?

—Ja ho han fet, però ha estat inútil. S'ha reproduït.

Aina li estrenyé la mà.

—Ho sent, Gabriel, de veres... ¡Quina angúnia deus sofrir!

—Sí, però no vull la teva pietat, vull la teva amistat, la teva comprensió.

—La tens, Gabriel, de tot cor... I els teus fills?

—Són casats, tenen la seva vida, no els faré gaire falta.

Però em sap greu deixar-los.

Aina callà. Una ombra negra cobria les paraules d'en Gabriel i ella no va trobar res a dir.

Així que aquest era el motiu de voler-la veure. —«Com el darrer desig d'un condemnat»—. Pobre Gabriel! Ara s'explicava la raó d'aquelles ulleres moradenques que rodejaven els seus ulls, el color terrós de la seva cara; era trist, terrible, el que li succeïa. Recordava l'home jove i alt de les seves joventuts... El que tenia davant no era més que una imatge desdibuixada del que era antany. Sentí dolor per aquella vida malmenada i

pel seu final que s'acostava.

—Quan de temps, Gabriel?

—Uns dos mesos, per ventura menys.

—Sofreixes molt?

—Sí, a vegades sí, però tenc calmants que m'alleugen una mica.

Féu una pausa i llavors exclamà amb veu amarga:

—Quin desengany la vida, Aina, quin gran desengany!

Ella medità les seves paraules. Primer s'havien quedat sense els essers que estimaven, llavors la tristor, la soledat... Sí, era una estafa. Sentí que qualque cosa es rebellava dins ella.

—Sí que ho és, Gabriel, un gran desengany.

Sobtadament li semblava a Aina tan ridícula la por que havia tengut de parèixer-li vella i arrugada, que internament se sentí avergonyida. Quina vanitat més ximple i superba! Ell havia vingut amb el seu dolor i el seu esbucament físic sense por del que ella trobàs. Interiorment es re-
criminà la seva frivolitat... Que pobre es trobava davant la tragèdia d'en Gabriel i que absurdes i puerils les seves raons! Baixà el cap sense gosar mirar-lo per por que en Gabriel ves el reflex d'aquelles reflexions que l'atordien i la feien sentir humil i agraïda per la seva salut.

Ell havia pres un conyac i va semblar que un lleu color li pujava a les galtes; es tragué les ulleres per fer-les netes amb el mocador i Aina besllumà un poc del color de mel d'antany, quan tota la illusió del món glàtia en el seu esguard... Que difícil era la vida!

No es digueren gaire coses més. Ell no li preguntà per la seva família, ni què feia, ni com estava. Era obvi que no li interessava. Ara es miraven amb un somriure un poc tremolós, estrenyent-se les mans llargament, dolçament, com si amb aquella estreta volguessin creuar damunt quasi quaranta anys de separació, i llurs ànimes tornassin a trobar-se, a reviuire tantes coses de la juvenesa, tants de moments viscuts, que es feien presents al contacte de les mans, que tornaven a esser amigues.

Romangueren llargament en silenci, un silenci cordial que s'havia establert entre ambdós i, més tard, quan les campanades tocaven les deu en el rellotge, ella rompé el mutisme.

—Me n'he d'anar, Gabriel, és tard.

L'home la mirà intensament durant uns segons.

—Sí, és tard. Gràcies per haver vingut. M'has fet molt de bé.

—Si vols que torni, tornaré.

—No, Aina, ja t'he vist... Tu fores la meva primera il·lusió i també ets la darrera. Era un desig molt estimat que tenia, de veure't. Tu l'has complagut i t'ho agraeix, t'ho agraeix de bon de veres.

—No sabré res més de tu, Gabriel?

—No, no vull que vegis com vaig morint a poc a poc...

—I res més?

—Res més, Aina; llegiràs l'esquela en el diari... Aleshores et demanarà un record per a mi.

—No deixaràs que et vegi una altra vegada?

—No. Seria dolorós i potser desagradable per tu. Ara encara m'aguant. Però m'espera un gran i terrible decaïment físic, les acaballes d'un home... No, m'estimo més que no me vegis. Gràcies, Aina, pel teu oferiment, pensar en aquesta tarda m'ajudarà.

Amb una immensa tristesa, Aina es posà l'abric; sentia dins el cor un bategar fort com si li anàs a rompre el pit, i de sobte, unes llàgrimes que no pogué deturar, li rodolaren galta avall. Ell les va veure.

—No ploris per mi, Aina.

—No plor sols per tu, Gabriel. Plor per tot, plor per la vida, que ens pot ferir tant, plor perquè jo també me sent tota sola i trista, plor, en fi, perquè tot és injust i tan difícil...

—Sí que ho és, Aina, molt difícil.

Sortiren al carrer, on començava a ploure i un vent fort empentejava els arbres. Feia fred i la gent passava de pressa.

Es miraren una llarga estona sense parlar. Els dos sabien que no es tornarien a veure més. Aina se li acostà i el besà, amb tendresa, a la galta.

—Per tot el que no va ser, Gabriel. Adéu. Et recordaré.

—Jo també. Gràcies per tot. Adéu, Aina.

Ràpidament ell desaparegué rere un cantó i Aina va romandre uns minuts immòbil, sentint un brogit d'emocions que no era capaç d'ordenar dintre el seu cor. Caminà cap al cotxe, el posà en marxa i desfilà, avingudes avall, cercant el refugi de ca seva, on estava segura que el tumult que sentia dins ella se li desfaria en plors, descarregant així el pes que s'amuntegava en el seu pit.

LA FERIDA DEL TEMPS

Darrera ella la fosca anava acaramullant ombres i ombres, i davant, l'aigua relluïa damunt els camins d'asfalt, que era com un espill banyat, on es reflectia la lluïssor dels farols, com si fossin cuques de llum gegants, que foradaven la pluja espessa de la nit.

